

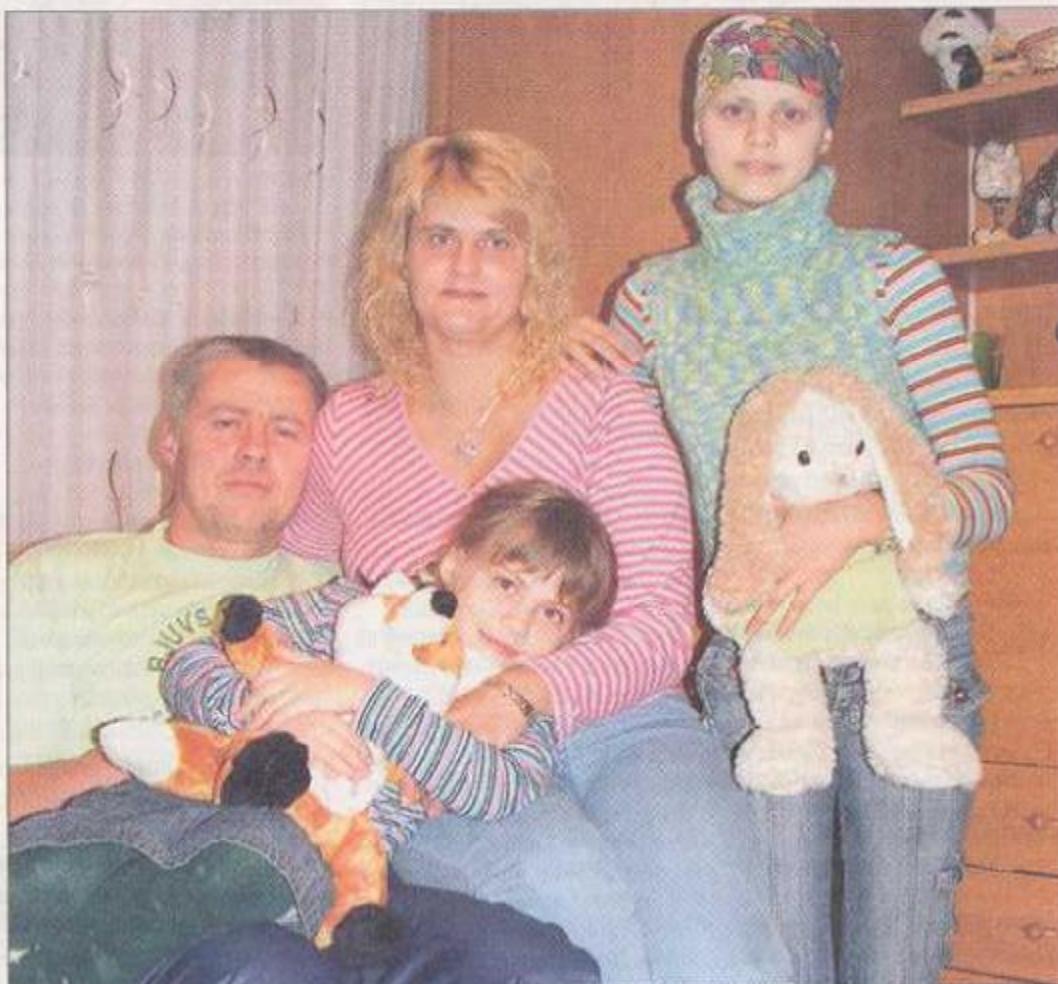
REDAKTORĖ LINA LILEIKIENĖ

SVEIKATOS GIDAS

K

Iš grėsminges ligos gniaužtų – abiem kojomis

Kaulų vėžio užkluptos paauglės šlaunikauli ir du sąnarių medikai pakeitė dirbtiniais

Su netikėtais užklupusia L.Turauskaitės (stovi) liga nelengva buvo susitaikyti ir jos tėvams, ir seseriam Kamilei.
K.Stankevičės nuotr.

KRISTINA STANKEVIČĖ

„LITUVOS RYTO“ KORESPONDENTĖ

Svajonę patikėjo gervėms

Kėdainiškė Ligita Turauskaitė iš spalvoto popieriaus jau išlankstė tris šimtus popierinių gervių.

Keturiolikmetė tiki japonų legendą, esą tūkstantis tokų gervių dovanota sveikatai.

„Trūksta dar septynių šimtų, kad visiškai pasveikčiau“, – savo siekį atskleidė paauglė.

Prieš metus ją užklupo osteosarkoma – itin retas piktybinis kaulų navikas. Ligiti grėsė kojos amputacija, tačiau ją išgelbėjo dvi sudėtingos operacijos.

Kėdaiškė tapo pirmuoju vaiku Lietuvoje, kuriam buvo implantuotas kelio sąnario, šlaunikaulio ir klubo sąnario endoprotezas.

Po operacijos atkakli paauglė iš naujo išmoko vaikščioti ir viliasi pavasarį pradėti lankytį mokyklą.

„Jau ir dabar galėčiau mokytis kartu su klase, bet žinau, kad dar turiu passaugoti. Neabejoju, kad pavasarį man neberekės lazdeles – galėsiu drąsiai žingsniuoti į mokyklą. Tuomet jau net nebešubertosiu“, – jisitikinusi L.Turauskaitė.

Netikėta ligos pradžia

Apie sunkią dukters Ligitos ligą Kėdaijuose gyvenantys Jolanta ir Gintautas Turauskai sužinojo prieš metus.

Gvii ir sportuoti mėgstanti mergaitė, lankiusi aerobikos treniruotes, niekada nesiskasdavo skausmals ar negalavimais.

Prieš metus netikėtai sutino dešinės kojos kelio sąnarys.

Nukelta į 2 p.

**EURO
VAISTINĖ**
Mažiausiu kainu lyderė!

Įklotai SENI
(Normal, 20 vnt., Lady Mini, 20 vnt.)

Kaina galioja lapkričio 20 - gruodžio 10 d.

AKCIJA!

Šiandien:

2 p. Likimo išbandymas:

dirbtinė kūno dalis neturėtu suvaržyti jaunos pacientės gyvenimo.

3 p. Gydytojo priimamasis:

dėl kaulų retėjimo moterims tenka keisti net ir drabužius.

ENDEMİK Skiepai šiandien AR GRIPAS RYTOJ!

Pensininkams, moksleiviams ir studentams
AKCIJA! 25 proc. nuolaida
skiepams nuo gripo!

Vilnius, Kairėnų g. 9, tel.: (5-5) 2737800, (8-620) 11557; Kaunas, V.Putvinskio g. 6a, tel.: (8-37) 201006,
(8-620) 11551; Klaipėda, Sodo g. 3, tel.: (8-46) 313172, (8-620) 11552; Šiauliai, S.Daukanto g. 90,
tel.: (8-41) 425740, (8-620) 11553; Panevėžys, Tilžės g. 47, tel.: (8-45) 486680, (8-620) 11554;
Alytus, Naujoj g. 48, tel.: (8-315) 72376, (8-620) 11556 • www.endemik.lt

Gydytoja M. Tamulaitienė moter-

Iš grėsmingos ligos gniaužtu – abiem kojomis

Gulėdama ligoninėje Ligita svajojo tik apie krepšininkų autografus, o sulaukė beveik visos vyrių krepšinio rinktinės.

Atkeliai iš 1 p.

Nestiprū tik vakarais vargindavusį skausmą numalšindavo paprasti valstinių tepalai, todėl téval manė, kad dukters negalios susijos su kaulų augimui brendimo laikotarpiu.

Netruks Ligito parygriu ir susitrenkė skaudančią koją. Si sutino dar labiau, o skausmas tapo inten-

Ligitos šlaunikulyje yra navikas. Kol laukéme tyrimo atsakymo, gyvenome nežinioje. Vylémés, kad auglys nepiktybinis.

Negalejome patiketi, kad Ligita serga vėžiu. Jos tévas net barési, šaukė, esą mes prisigalvojome nesamoniu, to negali būti", – pirmajā vyro reakcija prisiminė 38 metų J.Turauskienę.

tis su manimi. Taip mudvi, padedamos tévelio, dviejų sesučių, draugų ir bendradarbių, ištverémė tą periodą", – pasakojo J.Turauskienė.

Nelengvai su Ligitos liga susitiké ir jos seserys – 17 metų Gintarė ir 6 metų Kamilė.

Teko perpilti krauja

„Kai po amžinybei prilygusių aštuonių valandų Ligita išvežė iš operacines, jos tévas net parklupo ant kelių raudodamas – jam pasirodė, kad dešiniosios vaiko kojos nebéra.

Gydytojai nuramino, kad operacija pasisekė. Nors jie pašalino visą šlaunikaulį ir nemažai audiui, sugebėjo išsaugoti kraujagysles ir raumenis", – pasakojo J.Turauskienė.

Tai roiskó, kad mergaitė bus galima atliki kitą operaciją – implantuoti pašalintos kojos dalies vidinį protezą. O kol jis bus pagaminamas, medikai suformavo laikiną šlaunikau.

Nepaisydama skausmų, silpnumo ir pykinimo, Ligita atkakliai mankštinosi ir eksternu baigė aštuontos klasės bendrojo ugdymo programą.

Kai Ligita pabudo po narkozės, ji išvydo šalia stovinčią mamą.

„Vos pramerkiau akis, pratariau: „Mamyte, aš gyva, turiu kojytę ir galiau judinti pirštus", – pirmuosius žodžius po operacijos L.Turauskaitė prisimena taip ryškiai, tarsi juos būtų ištarusi šlandien.

Neatsiliko nuo mokslių

Endoprotezą paauglės organizmas priemė nesipriehindamas.

Praejudus kelioms savaitėms L.Turauskaitė pradėjo mokytis vaikščioti iš naujo.

Ir po šios operacijos mergaitė teko iškesti dar keletą chemoterapijos kursų.

Parama – ne tik pinigais

Ilgiau nei pusmetį ligoninėje gyvenusios motina ir dukra tikino sustikios daugybę gerų žmonių, be kurų pagalbos būtų buvę neįmanoma išeikti ligos.

Kédainių ligoninės vaikų ir priemimo skyriuose slaugytoja dirbanti J.Turauskienė heveik visą dukters ligos laikotarpij néjo į darbą.

Seima šiaip ne taip vertesi iš G.Turausko, dirbančio tolimumų reisų vairuotoju, atlyginimo.

Tačiau vos keletą dienų per mėnesį namuose praleisdavusiam vyru netrukus teko ieškoti naujo darbo. Darbdaviai nepajégė suprasti, kolia nelaimė ištiko jo šeimą.

Vyro skausmui neliko abejingi tik bendradarbiai – kolegos patys aukojoj pinius jo dukrai gydyti.

Nelaimės ištiktą šeimą moraliskai bei pinigais parėmė ir „Aušros“ vičiurių mokyklos, kurioje moko si Ligita, pedagogai ir mokiniai.

Kovoti su Ligitos liga Turauskams padėjo ne tik draugai, gimi-

Keturiolikmetė tiki japonų legendą, esą tūkstantis iš popieriaus išlankstyty gervių dovanoją sveikatą. K.Stankevičės nuotr.

Kédainiškés albume dabar yra nuotraukų, kuriose ji – ne tik su komanda, bet ir su savo mėgstamiausiu krepšininku Mantu Kalnietiū.

Neliko ligos pozymių

Nesenai L.Turauskaitė grijo iš sanatorijos Palangoje.

Sutvirtėjusi po rehabilitacijos procedūrų pauglė laukia, kol Kédainiuose duris atvers statomas baseinas. Plaukiojimo malonusius ji jau spėjo patirti Palangoje.

Kasdien ji savarankiškai išeikia daugybę laiptelių, vedančių į ketvirtąjame aukštę esantį dvię kambarių

vusi skausmą numaišindavo paprasti vaistiniai tepalai, todėl tėvai manė, kad dukters negalios susijos su kaukų augimui brendimo laikotarpiu.

Netrukus Ligita pargriuvo ir susitrenke skaudančią koją. Ši sutino dar labiau, o skausmas tapo intensyvesnis. Tuomet tėvai nedelsdami dukterį nuvežė į ligoninę.

Padarius rentgeno nuotrauką kilio įtarimų, kad išsta kojos raumenys – nuotrankoje jie atrodė it korys.

Kédainių medikai L.Turauskaitė išsiuntė konsultuotis į Kauno medicinos universitetą klinikas.

Šventes temdė nežinia

Šioje ištaigoje keturiolikmetė kédainiškė buvo ištirta.

Rentgeno nuotraukoje buvo aiški matyt dešiniojo šlaunikaulio srityje atsiradęs darinys.

Šlaunikaulio ir kelio sanario jungis buvo vos ne siūlo storio – ji gailejo nutrūkti dėl kiekvieno neatsargaus kojos kryptelėjimo.

Kai po amžinybei prilygusių aštuonių valandų Ligita išvežė iš operaciniés, jos tėvas net parklupo ant kelių raudodamas – jam pasirodė, kad dešiniosios vaiko kojos nebéra.

L.Turauskaitė medikai atliko biopsiją – paėmė ištirti audinių iš ligos pažeistos vietas ir paguldė mergaitę į onkohematologijos skyrių.

„Gydytojai iškart pasakė, kad

venome nežinojo: vylemos, kaž auglys nepiktybinis.

Negalejome patikėti, kad Ligita serga vėžiu. Jos tėvas net barėsi, šauke, esą mes prisigalvojome nesamonių, to negali būti“, – pirmąja vyro reakcija prisiminė 38 metų J.Turauskienė.

Kalėdoms Ligita buvo išleista namo.

Su giminėmis apie Ligitos liga Turauskai iš pradžių kalbėdavosi rusiškai, kad duktė nesuprasti. Tačiau mergaitė jau po pirmųjų tokų pokalbių paprašė pasakyti tiesą.

Labiausiai buvo gaila kasų

Sausio 3-ąją sugrįžusių į Kauno klinikas kédainiečių laukė baisi žinia. Biopsijos tyrimas parodė, kad L.Turauskaitės kojoje – piktybinis kaukų navikas.

„Žemė slydo iš po kojų. Negulėjau dukrai parodyti savo ašarą.

Verkdavau išėjusi iš palatos“, – J.Turauskienė iki šiol su ašaromis akys prisiminė sunkias dienas.

Ziniai apie grėsmingą ligą ji dukterį ruoše ilgais pokalbiais. Iš pradžių aiškinė, kad tai sunki onkologinė liga, tačiau mergaitė ne pajėgė to suprasti.

Vėliau apie ligą ir jos gydymą ligitali papasakojo medikai. Vešlias ir ilgas kasas turėjusiai mergaitė baisesnė už pačią ligą pasirodė žinia, kad nuslinks plaukai.

Ligita sužinojo, kad jai gali būti amputuota koja.

Mergaitė atsisakė gydytojų siūlomos psichologo pagalbos.

Tikino, kad jai geriausia kalbė-

gė ir bendrasparnių, išsverčiusių periodą“, – pasakojo J.Turauskienė.

Nelengvai su Ligitos liga susitikė ir jos seserys – 17 metų Gintarė ir 6 metų Kamilė.

Teko perpilti kraują

Navikas kerojo ne tik šlaunikaulę – jis buvo apėmės ir kelio, ir klubo sanarius.

Pirmausia medikai skyrė devynis chemoterapijos kursus – kad auglys susitrauktu.

Vaistai po keliais parąs lašėdavo pér kateterą, kuris kaklo srityje buvo jkištasis į veną. Ligita kantriai gulėdavo akinama vilties greičiau pasveikti.

Chemoterapija mergaitei sukeldavo pykinimą. Ji negulėdavo valgyti ligoninėje ruošiamą maisto. Jos motinai tek davavo nešti pietus iš kavinės ar laukti, kol močiūte atvešnamuoose pagamintu skanumynu.

Po kiekvieno chemoterapijos kurso L.Turauskaitėi tek davavo perpilti kraują.

Amžinybei prilygusios valandas

Balandžio mėnesį Kauno klinikų specialistų komanda, vadovaujama Vaikų chirurgijos klinikos ortopedijos ir traumatoologijos sektoriaus vadovo Emilio Čekanauskos,

atliko operaciją, kuri truko aštuonių valandas. Jos metu buvo pašalinėtas auglys.

Prieš operaciją medikai neteikė didelių vilčių, kad pavyks išsaugoti mergaitės koją. Jie buvo pasirengę net šios galūnės amputacijai.

„VOS PREZERVACIJOS, PRAUJANTIS
MAMYTE, AŠ GYVA, TURIU KOYTĘ IR GALIU JUDINTI PIRŠTUS“, – pirmuosius žodžius po operacijos L.Turauskaitė prisimena taip ryškiai, tarsi juos būtų ištarusi štandien.

Neatsiliko nuo mokslų

Po šios operacijos Ligita užklupo dideli skausmai. Kojos perprišmumų metu jie buvo slopinami morfijumi.

Traumatologai-ortopedai į vieną užsienio įmonę išsiuntė užsakymą pagaminti individualų L.Turauskaitėi tinkamą kelio sanario, šlaunikaulio ir klubo sanario endoprotezą.

Keletą mėnesių, kol jis buvo gaminamas, Ligita, stūprindami kojos raumenis, kasdien mankštindavo ir masažuodavo kineziterapeutai.

Be to, mergaitei vėl buvo skirta chemoterapija. Vėžio ląstelės žudantys vaistai alino kédainiškes organizmą ir imuninę sistemą, 56 kilogramus svėrusios paauglės svoris nukrito iki 38 kilogramų.

Nepaisydama didžiulių skausmų, silpnumo ir pykinimo, Ligita atkaikliai mankštinosi ir eksternu baigė ašuntos klasės bendrojo ugdymo programą.

Beveik kasdien mergaitę ligoninėje lankydavo jai skirta mokytoja.

Mokėsi vaikščioti iš naujo

Liepos pirmajā L.Turauskaitėi buvo atliktą dar viena operacija, taip pat trukusi beveik visi vyrų rinktinės krepšininkai.

„VOS PREZERVACIJOS, PRAUJANTIS
JO PINIGUS JO DUKRAI GYDYTĮ.

Nelaimės ištiktą šeimą moraliskai bei pinigais parėmė ir „Aušros“ vidurinės mokyklos, kurioje mokoся Ligita, pedagogai ir mokiniai.

Kovoti su Ligitos liga Turauskams padėjo ne tik draugai, gimines ir bendradarbiai, bet ir labdaros bei paramos fondas „Rugutė“.

Šio fondo vadovė Edita keturiolikmetė Ligitą supažindino su Japonijoje dirbančia Lietuvos ambasados darbuotoja Lina.

Tarp tolimejo šalyje įstikūrusios lietivės ir sergančios mergaitės užsimėgė šiltas ryšys, jos ēmė susirašinti elektroniniu paštatu.

Susitikimas su krepšininkais

Norėdami prablaškyti ligoninėje gulinčią Ligitą tėvai jai padovanovo nešiojamaji kompiuterį su interneto yšiu.

„Žinau, kad jiems buvo nelengva net išsimokėtinai pirkti tokį daiktą. Bet jis manė bent kiek prablaškydavo“, – pasakojo Ligita.

Kai Japonijoje gyvenanti Lina viename laiške užsiminė, kad ruošiasi eiti į pasaulio vyru krepšinio čempionato varžybas palaikyti Lietuvos komandos. Ligita paprašė jos kelių krepšininkų autografų.

Po kelijų dienų Lina mergaitė parašė, kad ijos palata jau skrenda iš Japonijos.

Ligita netekė žado išvydusi tai, ką atsiuntė drauge, – aplankytį jos ir kitų onkologinėmis ligomis sergančių vaikų atvyko beveik visi vyru rinktinės krepšininkai.

Spejo patirti Palangoje.

Kasdien ji savarankiškai įveikia daugybę laiptelių, vedančių į ketvirtąjame aukšte esantį driejų kambarių butą. Ligita priešinasi tėvų norui parduoti šį butą ir įsigyti erdvesnį pirmajame aukšte.

Prieš keletą savaičių Kauno klinikose jai buvo atlikti pakartotiniai tyrimai dėl onkologinės ligos. Tuo, kad gydytojams pavyko sustabdyti naviko progresavimą, džiaugiasi visa šeima.

„Dabar svarbiausia – daugiau nebeaugti.

Esu 158 centimetrų ūgio. Galiu pasistebti nebent porą centimetru. Jeigu augčiau aukštesnė, tektų avėti specialius batus paaukštintu padu ar net keisti protezą“, – pasakojo paauglė, tvirtai tikinti, kad ligos jos nejreiks.

Per keletą mėnesių ji priaugo 5 kilogramus svorio ir džiaugiasi ataugančiais antakiais, blakstienomis ir plaukais.

Ligita susilaikė su mintimi, kad niekada netaps šokėja, tačiau nepataranda vilties kada nors vėl važiuoti dviračiu.

Kasdien ji savarankiškai įveikia daugybę laiptelių, vedančių į ketvirtąjame aukšte esantį driejų kambarių butą.

Ligita priešinasi tėvų norui parduoti šį butą ir įsigyti erdvesnį pirmame aukšte.